

74 JOHAN VILHELM SNELLMAN.

Morgonbladet n:o 81, 7.IV 1876

»Ödmjukt och förbindligt får jag tacka herrarne för godheten återigen af denna hågkomst. Herrarne hafva bevisat mig denna välvilja redan länge, välviljan att med hvarje naturens vår erinra mig om vår finska ungdoms vår och hos mig ständigt återlifva och stadfästa den glada förhoppningen om vårt fäderneslands framtid. I naturens vår återkommer ej det nya; der återkommer det ständigt gamla. Det förhåller sig ej så i andens vår; hvarje ny vår i andens rike skall frambringa något nytt, något, som derförinnan icke tillhört verlden. Det är den glada förtröstan om sådane nyskapelser, som åsynen af den finska ungdomen hos mig återlifvar. Vi skulle vara otacksamma emot Gud, om vi ej erkände det, att äfven sist förgångna årtionden sålunda bragt fäderneslandet mycket nytt; mycket nytt, egnadt att glädja hvarje fosterländskt sinne. Vi hafva ej lång tid härefter oss beredt ett tillfälle att se något, som Finland förut ej egt att se: en finsk industri. Vi känna alla, att icke långt tillbaka finska folket har haft glädjen att i verk och gerning träda in bland de konstitutionela folkens tal; och hvad som närmast rör Eder och mig – vi kunna säga, den dag som är: Finland eger dock en litteratur, bland denna icke minst en finsk litteratur, hvilken utgör något i verlden nytt, som der ej alls förut funnits. Det är ämne till glädje nog, och det vore, jag upprepar det, otacksamt emot Gud, som styr folkens öden om vi icke skulle glädja oss deröfver.

En vän till Eder, en kär vän till mig, har nyligen sagt Eder: intet folk på jorden har någon annan att tacka för hvad det är än Gud och sig sjelft. Det är så sannt, att intet folk i verlden någonsin något gjort för ett annat, intet folk nämligen politiskt fattadt. Och det skall så vara. Att ställa en sådan fordran på det ena folket, att det skall offra sitt lif för ett annat, det är oförnuft. Hvar och en, som har läst historien, har lärt den illa, om han ej lärt sig denna enkla sanning. Så kunna vi med rätta säga äfven om vårt folks förgångna tider, att ingen för oss något gjort; hvad gjordt är, det hafva vi gjort sjelfve. Vårt moderland, ifrån vår bildnings synpunkt betraktadt, Sverige, sökte här österom Östersjön sitt försvar, försvar för sitt sjelfbestånd och sökte det med rätta. Herrarne hafva kanske sett det, att man från tysk sida sagt om Elsass: fästningen behöfver en glacis, en försvarsplan. Vårt land blef också en sådan försvarsplan för Sverige; vi hade att taga emot alla stötar från öster, och här utkämpades alla dessa strider, här ensamt, sedan Östersjöprovinserna upphörde att lyda under Sveriges välde. Denna vår ställning, den var vårt fria val, våra fäders fria val. De visste nog, hvad de gjorde. De visste nog, att denna ställning var den enda goda, den enda rätta, de under dåvarande förhållanden kunde välja. Skulle ej så varit förhållandet, så skulle ej denna Finlands trohet mot Sverige, som så ofta blifvit besjungen, hafva existerat. Men der existerade ingen protest. Folket kände det aningslikt i djupet af sitt hjerta, de mera klart seende ibland vårt folk insågo, att denna ställning bevarade vår framtid. Äfven nu, sedan nya förhållanden inträdt, vore det fåvitskt att tala derom, att dessa kommit emot vårt folks vilja. Skulle så vara, så förtjenade vi ej mer att räknas bland folkens tal. Vi måste manligt hålla derpå, att vår ställning är sjelfvald, denna ställning, som historien anvisat oss, och hvilken vi valt, emedan den är den förnuftiga; ty det folk, som ej underkastar sig den allmänna menskliga historiens ordning, som ej på någon denna tillhörande väg väljer sin egen, det folk kan ej bestå. Allt detta hindrar oss dock icke att såsom bröder anse

efterkom ande af dem, hvilkas bröder i nöd och lust våra fäder voro, och att fritt och villigt för dem uttala denna känsla.

Jag hade också äran nyss för herrarne nämna några af de frukter, vi under denna nya ställning skördat och de förnämsta af dem. Jag sade, att det vore otacksamt att ej erkänna, att dessa äro stora vinningar. Äfven för framtiden hafva vi endast att lita till Gud och till oss sjelfve. Hvar och en i detta land ställer främst denna förhoppning till den del af ungdomen, hvilken skall hafva framtiden i sin hand, den, som har haft lyckan komma till den högsta bildning. Denna lycka skolen I, mine
10 herrar, åt fäderneslandet gälda. Det är därför åsynen af Eder alltid förer tanken på fäderneslandets framtid och på hvad I af densamma skolen göra. Kommen alltid ihåg, att för att i någon mon inverka på och leda fäderneslandets öden fordras af mannen insigt, insigt framför allt, dertill förmåga af uppoffring, och energi, kraftig vilja. Här vid universitetet åligger Eder närmast insigts förvärfvande, förberedelse. Men I hafven också många tillfällen att visa, att I i en framtid ären i
20 stånd att uppoffra Eder för hvad fäderneslandets väl kräfver. Mån I alltid komma i håg, att, till hvilken plats i lifvet än edra vägar föra Eder, I skolen djupt ångra, om ej denna eder ungdomstid varit en sådan tid för skördandet af insigt, af djup insigt. Eljest skolen I ej vinna någon makt att deltaga i ledningen af fäderneslandets öden. Insigten, endast den kan föra Eder dertill; och det skulle blifva Eder en djup grämelse på edra gamla dagar, om I nödgades gå hädan utan tillfredsställelsen att hafva, äfven I, något verkat för detta fädernesland. Kommer någonsin för Eder en sådan stund, då har ungdomsentusiasmen, eder ungdoms patriotiska värme ej haft någon betydelse alls; den har försvunnit såsom en rök. Men jag tror, jag hoppas, eder ålderdom skall ej bringa Eder sådana stunder, utan I skolen kunna lemna lifvet så, som
30 menniskan dock måste göra det, med glädje öfver det lilla, hon verkat, med mångt stilla bekymner derbredvid öfver så mycket, som hon ej förmått, med förhoppning, att andra i hennes spår skola fullfölja verket och göra det bättre och dugligare, än hon det förmått. Det är sålunda jag också går från lifvet; och den närhet, i hvilken jag står till gravens rand, gifver mig en förnyad anledning att tacka Eder, för att I hvarje vår påminnen mig om den tid, som skall komma, och hos mig återlifven hoppet, att denna tid skall blifva en tid af stora frukter för vårt folks sjelfbestånd och lycka. Jag fackar Eder.»

40

75 I KIRJALLINEN KUUKAUSLEHTI N:O 3 ...

Morgonbladet n:o 86, 13.IV 1876

I Kirjallinen Kuukauslehti n:o 3 har hr Y. K. upptagit den af oss väckta frågan angående interimistisk åtgärd till hämmande af myntförsämringen. Författaren hittar sig icke bestämdt för nödvändigheten af en sådan åtgärd. Om verkligen, såsom han synes antaga, under landtdagens medverkan, bot kan vinnas inom ett år, då är i sanning tidigare åtgärd föga påkallad.

50

Men vi tro, att den ärade författaren icke rätt beräknat, hvilken tid en sådan operation i hvarje händelse erfordrar. Till och med för en proposition i ämnet, om den skall kunna föreläggas landtdagen genast efter dess öppnande, torde förberedande steg böra utan minska dröjsmål vidtagas. Dertill fordras tillstånd af Hans Majestät för senaten att låta utarbета och inkomma med förslag. Vidare, om